

Цюпак, І.М. Впровадження досвіду розширення мережі дошкільних закладів Херсонщини другої половини ХХ століття в практику сьогодення [Текст] / І.М. Цюпак // Науковий вісник молодих учених і аспірантів ХДУ: збірник наукових праць. – Херсон: ХДУ, 2017. – С.60-65.

УДК 37.013:373.21(477.72)

**ВПРОВАДЖЕННЯ ДОСВІДУ РОЗШИРЕННЯ МЕРЕЖІ
ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ХЕРСОНЩИНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ
СТОЛІТТЯ В ПРАКТИКУ СЬОГОДЕННЯ**

І. Цюпак

Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти

Херсонський державний університет

e.mail: alexashka@ksu.ks.ua

Анотація. У статті розкрито можливість використання особливостей області для поліпшення навчально-виховного процесу в дошкільних закладах Херсона. Описані можливості впровадження накопиченого досвіду в напрямку розширення мережі дошкільних закладів Херсонщини.

Ключові слова: дошкільні заклади, Херсонська область.

Освіта ХХІ ст. висуває нові вимоги і завдання в усіх сферах життєдіяльності людини і суспільства, тому виникають нові питання в освіті та вихованні на рівні регіонів, а саме – вплив особливостей краю на покращення навчально-виховного процесу та на розширення мережі закладів освіти.

Вивчення досвіду педагогів-практиків розкривають перед сучасним вихователем картину становлення й розвитку дошкільної педагогічної думки, майстерності, уміння пристосовуватися до змін у політиці, економіці й культурному житті країни. У своїй пошуковій роботі вихователі-практики опиралися на особливості Херсонського регіону, які вплинули на специфіку діяльності дошкільного навчального закладу: поліетнічність регіону, яка полягає в етнічній специфіці виховання; економічний розвиток регіону;

географічне розташування області, а саме біля Чорного й Азовського морів, який дає переваги у використанні природних ресурсів під час оздоровлення дітей дошкільного віку [3, с. 66].

Виділені нами особливості Херсонського краю та їх вплив на специфічність роботи дошкільних закладів не втратили своєї актуальності й на сьогоднішній день. Тому варто розглянути можливість використання накопиченого досвіду з урахуванням потреб сучасного суспільства.

Зміст дошкільної освіти необхідно модернізувати відповідно до потреб суспільства, потреб інноваційного розвитку науки, запроваджувати сучасні інноваційні технології засобів розвитку, навчання та виховання, удосконалювати механізми моніторингу якості дошкільної освіти, якісної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів. Проте не варто залишати поза увагою надбання минулих років, які є скарбницею як позитивного так і негативного досвіду. Розглянемо виділені нами позитиви організації роботи дошкільних закладів Херсонщини другої половини ХХ століття.

Суспільне дошкільне виховання як важлива ланка загальної системи освіти в Україні конче потребує оновлення й удосконалення. Саме тому актуально й корисно буде ознайомити педагогів дошкільних закладів, батьків і працівників освіти, з педагогічними ідеями та практичними порадами з розвитку мережі дошкільних навчально-виховних закладів, які передували збільшенню кількості дитячих садків у другій половині ХХ століття.

Досвід організації дошкільних закладів за рахунок відомств у Херсонській області у другій половині ХХ століття мав не лише на меті розширення мережі та покращення умов перебування, а й виховання дошкільників на прикладі трудової діяльності підприємств, господарств, прищеплення любові до праці та поважне ставлення до її учасників, бережне відношення до продуктів праці. Спільна робота вихователя і батьків направлена на неперервне виховання, взаємодопомогу у вирішенні проблемних питань у вихованні.

В 2012 році в Херсонській області діяло 4 відомчі дошкільні заклади. Одним з яких є відомчий Херсонський ясла-сад УМВС «Зірочка», девіз якого: «Опікуємося про дітей – опікуємося про майбутнє». В 2018 році дитячому садку здійснився 45 років. Вихователі в роботі з дітьми використовують як нові, так і перевірені часом системи виховання й технології навчання [1]. Режим дошкільної установи пристосований до графіка роботи батьків, який у свою чергу відображається на подовженім перебуванні дітей під час якого вони одержують повноцінне додаткове харчування після денного сну, чого немає у звичайному дитячому садку.

Співпраця дошкільного закладу з батьками вихованців простежується в тім, що деякі з тих дітей, які у свій час закінчили «Зірочку», тепер приводять туди своїх малят. На всі свята маленькі вихованці дитячого ясла-саду УМВС «Зірочка» готують вистави та святкові номери для працівників свого відомства та батьків, у відповідь на це керівництво та працівники УМВС Херсона не залишають поза увагою потреби та побажання малечі, адже фінансування напряду йде від УМВС. Режим дошкільного закладу є пристосованим до графіка роботи батьків, що в свою чергу відображається на подовженому перебуванні дітей, під час якого вони отримують повноцінне додаткове харчування після денного сну, чого не має у звичайному дитячому садку.

Ще одним прикладом злагодженої роботи педагогічного колективу дошкільного закладу й відомства є дитячий садок Херсонського морського торговельного порту "Червоні вітрила" [2] якому в травні 2016 року виповнилося 70 років. Життя садка нерозривно пов'язане з портом: діти щороку бувають на екскурсіях у навчальному комбінаті, на причалі, у машинному відділенні кораблів, а також на кожному святі в дитячому садку є елементи з життя моряків.

Цілі династії пройшли шлях у морпорт через дбайливі руки нянечок і вихователів. Це сім'ї Смоленцевих, Митрофанових, Байонових, Харитонових, Колеснікових. Уже більш 14 таких династій не змінюють у своїй вірності

«Червоним вітрилам». У дітей (а їх у садку 135) виховується любов до роботи батьків і дідів, і багато з них змінюють своїх батьків у порту.

Науково-педагогічною громадськістю за радянських часів накопичено цікавий та цінний досвід у напрямку створення та розширення мережі дошкільних закладів Херсонщини за рахунок залучення коштів підприємств, організацій, колгоспів та радгоспів. Дана робота дає спробу з'ясувати, як змінювалась мережа дошкільних закладів та умови дошкільного виховання Херсонщини у нелегкий соціально-економічний період для становлення регіону як важливого економічного об'єкта України.

Аграрний сектор економіки області – це цілий комплекс, що забезпечує продовольчу безпеку населення області, формує більше 22 відсотків валового регіонального продукту, тісно пов'язаний з природними умовами, технічними можливостями і підготовленими висококваліфікованими людськими ресурсами. В області діє 545 сільгосппідприємств різних форм власності, 142,7 тис. особистих селянських господарств, зареєстровано 2377 фермерських господарств [3, с. 95].

В області за останні роки з'явилося все більше сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств, здатних вирощувати сільськогосподарські культури на основі найсучасніших технологій. Однією із сучасних проблем розвитку сільських населених пунктів є відсутність актуальної, розробленої та затвердженої у порядку, встановленому Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», містобудівної документації регіонального та місцевих рівнів. Схеми планування територій районів, розроблені у 70-80-х роках ХХ століття, не відповідають сучасним реаліям розвитку сільських територій та не відображають перспективних напрямів соціально-економічного розвитку територій [3, с. 95].

Очікуваними результатами від Аграрної програми є збереження сільських населених пунктів та забезпечення їх об'єктами соціальної інфраструктури відповідно до визначених соціальних стандартів і нормативів, збільшення завантаження переробних підприємств, забезпечення подальшого розвитку

сільськогосподарського машинобудування, збереження робочих місць у галузях – партнерах сільського господарства, сприяння відродженню народних промислів, кустарних виробництв, інших нетрадиційних форм господарювання разом із застосуванням традиційних форм господарювання з метою створення постійних і тимчасових робочих місць, підвищення рівня зайнятості сільського населення. Це в свою чергу збільшить кількість робочих місць, а як показує практика 50-80 рр. ХХ ст. – від зайнятості населення залежить потреба у розширенні мережі суспільного дошкільного виховання. Саме тому, досвід другої половини ХХ ст., який розкрито у нашому дослідженні, буде актуальним і у наш час, а саме[3, с. 96]:

- збереження, розвиток та підтримка мережі дошкільних навчальних закладів різних типів і форм власності;

- залучення коштів економічно важливих об'єктів, підприємств, організацій, агропромислових комплексів задля відновлення та ремонту дитячих садків;

- відкриття нових дошкільних закладів за рахунок економічно важливих об'єктів, підприємств, організацій, агропромислових комплексів;

- міжобласний огляд існуючих дитячих садків села, задля перейняття позитивного досвіду організації дошкільного виховання на селі;

- співробітницька діяльність дитячих садків міста і села.

Творче використання накопиченого досвіду з розширення мережі дошкільних закладів зазначеного періоду в дошкільній освіті сприятиме спробі максимально охопити дітей дошкільним вихованням.

Твердження про те, що суспільне дошкільне виховання є важливою ланка загальної системи освіти в Україні та потребує оновлення й удосконалення, звучить майже в усіх сучасних декларативних документах, але в реальній практиці втрачає своє значення. Ось чому потрібно бачити в дошкільній освіті не лише педагогічні, а й економічні проблеми, розуміти всю багатомірність і складність її структури. Проблема створення умов і відповідного режиму для

повної реалізації намічених цілей освітніх програм, для нашої теорії і практики залишається відкритою.

Отже, в освітньому середовищі, що розвивається, основними ресурсами впровадження поставлених задач є використання всіх можливих ресурсів, врахування географічних, економічних та фінансових умов регіону та їх вплив на покращення організації дошкільного виховання. Свідченням цього є висвітлений нами досвід організації дошкільного виховання в Херсонському регіоні, а саме – вмiле та творче використання наявних умов працівниками дошкільної освіти області та їх вплив на специфічність роботи дошкільних закладів в другій половині ХХ століття.

Література:

1. Дигтяренко А. «Звездочке» - 35 лет/ А. Дигтяренко // Таврийский край.- 29 мая, 2008. - № 22 (519). – С. 5.
2. Федоренко Л. Паруса ее жизни [Освітнянський літопис]/ Л. Федоренко // Джерела. - Жотень, 1998. - № 36. – С. 14.
3. Цюпак І.М. Динаміка виховного процесу в дошкільних закладах Херсонщини (ХХ століття). Навчально-методичний посібник. / Цюпак І.М. – Херсон: Айлант, 2014. – 112 с.

THE IMPLEMENTATION EXPERIENCE OF THE EXTENSION OF THE NETWORK OF PRESCHOOL INSTITUTIONS IN KHERSON IN THE SECOND HALF OF THE TWENTIETH CENTURY IN PRACTICE TODAY

I. Tsyupak

Department of pedagogy preschool and primary education

Kherson State University

e.mail: alexashka@ksu.ks.ua

Annotation: The article discloses the possibility of using the characteristics of the region to improve the educational process in preschool institutions in Kherson.

The possibilities of implementation of lessons learned in the direction of expanding the network of preschool institutions in Kherson.

Key words: preschool, Kherson oblast.